

CPT Larry D. Perino:
„A fekete tengeri csata” monográfia¹⁶³

HÁTTÉR

1993. augusztus 25. és 1993. október 3. között a Ranger Harci Kötelék hét bevetést hajtott végre a szomáliai Mogadishuban. Az október 3–4-i végső bevetés, amit „fekete tengeri csata” néven ismernek, volt a változás katalizátora az Egyesült Államok szomáliai politikáját illetően. A csata alatt, ami a legintenzívebb harc volt, amit amerikai erők Vietnam óta láttak, a Ranger Harci Kötelék 16 emberét megölték és 83 rangert megsebesítettek. A Nemzetközi Vöröskeleszt szerint a szomáli veszteség meghaladta az 1000-et. A rangereket súlyosan felülmúlták [létszámban], de végrehajtották a küldetésüket. Extenzív próbája az általános harci gyakorlatoknak, flexibilis terv és a Ranger Harci Kötelék tagjainak egyéni bátorsága, kezdeményezőkézsége és vitézsége járult hozzá a taktikai sikerhez.

1993 nyarán a szomáliai ENSZ-erők voltak a növekvő támadások célpontjai a Mohamed Farah Aidid Szomáliai Nemzeti Szövetségéhez (SNA) köthető szomáli milicistáknak. 1993. június 5-én az SNA meggyilkolt 24 pakisztáni katonát egy rajtaütésben. Az Egyesült Államok azzal válaszolt erre az akcióra, hogy AC-130 csatarepülőket küldött Mogadishuba, ahol számos tűzcsapást hajtottak végre elsősorban az SNA-t célozva. Ezek a bevetések mindössze annyit értek el, hogy bujkálásra kényszerítették Aididot. Az AC-130 csatarepülőekkel a körzetben még mindig nem tudtak a Szomáliában működő ENSZ-erők számára biztonságos körzetet létrehozni. Augusztus elején négy amerikait gyilkoltak meg, amikor a járművük egy távirányítású aknára hajtott.

Az amerikai és ENSZ-erők számára a körzetben megnövekedett fenyegetettség miatt terveket készítettek a különleges műveleti erők

¹⁶³ Az eredeti, angol nyelvű változat elérhető:

<https://mcoepublic.blob.core.usgovcloudapi.net/library/DonovanPapers/other/STUP5/M-R/PerinoLarryD%20%20CPT.pdf>; A dokumentum eredeti fájljában a 15. és a 16. oldal felcserélve szerepel. A fordítás során helyes sorrendben közlöm az anyagot.

(SOF) alkalmazására az Egyesült Nemzetek Szomáliai Műveletének (UNOSOM) támogatására. Az Egyesült Államok Különleges Műveleti Parancsnoksága (USSOCOM) létrehozott egy erőösszpontosítást, amely tartalmazott egy század rangert a 75. Ranger ezredből, alegységeket az 1-160th Különleges Műveleti Repülő Ezredből (SOAR) és támogató állományt a különleges erőktől. William F. Garrison vezérőrnagyot, az Egyesített Különleges Műveleti Parancsnokság parancsnokát tették ennek a harci köteléknek a parancsnokává, [és] elnevezték Ranger Harci Köteléknek (TF). A TF Ranger küldetése az volt, hogy helyreállítsa a biztonságot Szomáliában, hogy biztosítsa a segélyműveleteket végrehajtó Egyesült Nemzetek (UN) erőinek biztonságát. A USSOCOM úgy határozott, Aidid és az SNA az elsődleges oka a problémáknak Mogadishuban. Aidid elfogása és/vagy az SNA infrastruktúrájának megtörése biztonságot hozhat az ENSZ-erőknek a városban.

A TF Ranger 10 napos felkészülési periódust hajtott végre, mielőtt 1993. augusztus 26-án Szomáliába vezényelték. A teljes Harci Kötelék a mogadishu reptéren 1993. augusztus 27-én landolt és a következő napon teljesen készen állt arra, hogy harci bevetéseket hajtson végre. Augusztus 28-tól október 4-ig a TF Ranger végrehajtott hét harci bevetést. A hetedik és végső bevetés, amit „fekete tengeri csata” néven ismernek, volt az, ami a fordulópontot jelölte az Egyesült Államok szomáliai politikáját illetően.

FELKÉSZÜLÉS

Az első szakasz parancsnoka voltam a 75. Ranger ezred 3. zászlóaljának Bravo századában. A századom zászlóalj szintű kiképző gyakorlaton vett részt a texasi Fort Blissben, ahol riadókészültségbe helyeztek minket és az észak-karolinai Fort Braggbe vezényeltek, hogy felkészüljünk egy lehetséges mogadishui harci bevetésre. A riadó bejelentése különbözött a legtöbb bejelentéstől abban, hogy csak egy századot küldtek a teljes zászlóalj helyett. Szintén furcsa volt, mivel Fort Blissből települtünk ki és nem az állomáshelyünkről, a georgiai Fort Benningből.

Az állomáshelyünktől távoli kitelepülés több problémát is kreált. Először is számos ranger még Fort Benningben volt, [nekik] csatlakozniuk kellett a század derékhadához. Másodszor a küldetéshez szükséges felszerelésünkben néhány dolog Fort Benningben volt, nem velünk Fort Blissben.

Amikor az egész Harci Kötelék összegyűlt Fort Braggben, megkezdődött a felkészülés a küldetésre. Egy tíznapos periódus alatt a TF Ranger számos gyakorlatot hajtott végre különböző szcenáriók szerint. A terv a TF Ranger alkalmazására egyszerű volt. Mivel a fő célpont számos helyen lehetett városszerzte, a terv egy sémán alapult. Úgy igazítottuk a sémán, hogy passzoljon a helyzethez.

A TF Rangert három (sic!) elkülönített alegységre osztották: egy helikopterszállítású¹⁶⁴ támadó alegységre, egy helikopterszállítású biztosító alegységre, egy földi reagáló erő és egy harci kutató-mentő (CSAR) alegységre. A támadó erő és a biztosító erő gyorskötelezett (egy vastag kötél, amit a behelyezés eszközének használnak, úgy, hogy lecsúsznak rajta, mint a tűzoltópóznán) a célpontra. A földi reagáló erő ezután csatlakozik a másik két alegységhez és vagy megerősíti a reteszállásokat, eszközként szolgálva a kivonásra, vagy létrehoz leszállási zónákat (HLZ).

Az én szakaszomat két elkülönült alegységre bontották. Én voltam a felelős a ranger vezérhelikopterért, avagy Chalk 1[ért]. A szakaszom őrmestere, Sean Watson törzsőrmester volt a Chalk 3 parancsnoka. A második szakaszt szintén két alegységre bontották. 1LT Tom Ditomasso (sic!) vezette a Chalk 1-et, a szakasz őrmestere, SSG Hardy vezette a Chalk 4-et.¹⁶⁵ Ez a négy alegység alkotta a reteszelő erő alegységet a Bravo század parancsnokának, CPT Mike Steele-nek a vezetése alatt. A küldetés különbözött más ranger-típusú küldetésektől abban az értelemben, hogy a reteszelő erőket a tömegirányításra használták. A harmadik szakasz és a [támogató] fegyveres szakasz páncéltörő csoportja volt a járműves [alegység] páncélozott HMMWV-kkel a harmadik szakaszparancsnok, 1LT Larry Moore vezetése alatt. Ezek az alegységek alkották a földi erőt, amit a harmadik ranger zászlóalj parancsnoka, Danny R. McKnight alezredes vezetett. A földi erő felelt különböző feladatokért a tömegirányítástól kezdve az erők kivonásáig.

A századom a felkészülést a Harci Kötelék maradékával együtt kezdte a Fort Braggbe való megérkezésünket követő napon. A kiképzés gyors tempóban kezdődött. A kiképzési terv nem hagyott

¹⁶⁴ Az angol eredeti kifejezés a „heliborne”. Ez a „helicopter” és az „airborne” kifejezések kombinációja, ami gyakorlatilag a „helikopteres szállítás és levegőből való bevetés” fogalmának frappáns angol rövidítését takarja.

¹⁶⁵ Valójában a Chalk 4-et SSG Matthew Eversmann vezette.

lehetőséget elpróbálási időszakra. A TF Ranger két teljes gyakorlatot hajtott végre a kiképzés első napján és több mint tizenkét gyakorlatot hajtott végre a hét folyamán.

A rangerek nem teljesítettek túl jól az első pár gyakorláson. Ez az előkészítésre rendelkezésre álló kevés időből eredt. A Harci Kötelék más alegységei jól felkészültek voltak a tervet illetően, míg a rangerek nem. A ranger szakaszparancsnokok rövid eligazítást kaptak a bevetések koncepciójáról, mindössze húsz perccel az első gyakorlás előtt. Azután, hogy kijöttek az eligazításról, tíz percük volt, hogy megismervezzék a szakaszuk feladatait és eligazítsák az alárendeltjeiket.

A kezdeti nehézségek ellenére a felkészülési fázisban a rangerek végül jól megértették a teljes küldetés koncepciójában betöltött szerepüket. A felkészülés során a rangerek különösen nagy hangsúlyt fektettek a bevetési szabályok alkalmazására. A harci köteléket Mogadishuba jól felkészülten és a küldetés sikerének biztos tudatában vezényelték ki.

KEZDETI BEVETÉSEK

MG Garrison teljesen harcképesnek deklarálta a TF Rangert augusztus 28-án, vasárnap. Azon az estén az SNA aknavetőtüzeinek célpontjává váltunk. Számos katona megsérült, miközben egy helikopteren dolgoztak, de senki sem sérült meg súlyosan a TF Rangerből.

Az aknavető támadás megtorlásaként rajtaütöttünk a Lig Ligato házon, egy feltételezett SNA-biztonságos házon. A művelet végrehajtása szinte hibátlan volt. Habár SNA-milícia helyett segélymunkásokat találtunk az épületben. A segélymunkásokat elengedtük a következő napon, de a hírek a támadásunkról elértek a hírügynökségek asztalára, amelyek azonnal elhibázott terv végrehajtásával vádoltak minket. A TF Rangert a tudatlan média vádolta, hogy rossz célpontot támadott meg. Mi a jó célponton ütöttünk rajta, de a hírszerzésünk hibás volt. A bevetés sikeres volt abban a tekintetben, hogy a végrehajtási tervünk működött.

A következő két hónap során a TF Ranger további öt bevetést hajtott végre. Minden esetben bizonyította a TF Ranger, hogy a terv hatékony. A hatodik bevetésen Oszmán Attót, Aidíd első számú helyettesét és fő finanszírozóját elfogtuk, miközben egy járműkonvojjal utazott. A bevetésre nagy sikerként tekintettek és súlyos csapást mért az SNA-ra.

Az Oszmán Atto-féle bevetés, bár sikeres volt, pár hibás következtetéshez vezetett minket. A bevetés alatt a szomálik számos rakétahajtású gránátot (RPG) lőtték a TF Ranger helikoptereire. Szerencsére egyet sem találtak el. Az általános hozzáállás a TF Ranger sok tagjánál (magamat is beleértve) az volt, hogy az RPG-tűz hatástalan a helikopterek lelövésére. Azonban számos ranger érezte úgy, csak idő kérdése, mikor találják el az egyik helikopterünket, ha a célpont körül tartjuk őket. James Lechner hadnagy, a század tűztámogató tisztje számos alkalommal hangot is adott ezen véleménynek. A döntés, hogy helikoptereket alkalmazzunk célkörzetben, végül drága döntésnek bizonyult.

A VÉGSŐ BEVETÉS

Október 3-a vasárnap pont úgy kezdődött, mint bármelyik másik vasárnap Mogadishuban. A vasárnap volt a pihenőnap a TF Ranger számára. Szünetet tartottunk a sűrű, hatnapos kiképzési menetrendben, hogy időt adjunk a katonáknak a pihenésre és lazításra. Mindig készen álltunk a hívásra abban az esetben, ha hírt kapnánk egy lehetséges célponttól. Tíz hónapja voltam szakaszparancsnok a B-században és nagyon büszke voltam a szakaszom teljesítményére a TF Ranger hat korábbi bevetése során. Jólképzettek voltunk és úgy éreztem, teljesíteni tudunk bármilyen bevetést megfelelő hírszerzés esetén.

Épp röplabdáztam néhány katonámmal, amikor megpillantottam a századom parancsnokát, CPT Mike Steele-t, hogy az Egyesített Műveleti Központ (JOC) felé tart. Megkérdeztem, hogy vajon figyelmeztessem-e a többi chak parancsnokot, és kezdjem-e riadóztatni az embereket. Azt mondta, találkozunk a JOC-nál az összes kulcsparancsnokkal azonnal, de jelenleg még az embereket ne riadóztassuk.

Megragadtam a szakaszörmesterem és a többi szakasz parancsnokait és a JOC felé vettem az irányt. Út közben talákoztam Charles Elliott törzsörmesterrel, a rangidős rajparancsnokkal és azt mondtam neki, hogy álljon készen a riadóra. Amikor beléptünk a JOC-ba, az egész helység zúgott az izgalomtól. Ami egykor rutin tippnek tűnt, biztos hírszerzési információvá vált. A hírszerző részlegünk azon volt, hogy megerősítse két kulcs SNA-tag tartózkodási helyét.

A helyzet végül is javult és a valós bevetés indításának lehetősége nőtt. Steele százados azt mondta, hogy hívjuk össze az embereket

és legyünk készenlétben. Közben a döntést meghozták, hogy végrehajtsuk a bevetést. Húsz perc alatt eligazítottak a bevetésről és biztosítottak számunkra egy légifelvételt a célterületről. Minden chalk parancsnok összefoglalta a tervet a századparancsnoknak és továbbította azt a pilótájának. Ezután a JOC-ból a hangárhoz rohantunk, hogy eligazítsuk a várakozó katonáinkat.

Miután elhagytam a JOC-ot, a körletembe rohantam és azt mondtam a rajparancsnokaimnak, hogy találkozzunk az eligazítóban két perc múlva. Az eligazító egy régi iroda volt abban a hangárban, ahol tartózkodtunk, s tartalmazott egy nagy légifelvételt Mogadishuról. Eligazítottam az egész chalk-ot a nagy városi fotót és a kisebb, célterületet bemutató légifelvételt használva. Ezután elhagytuk a hangárt és a várakozó MH-60 Blackhawk-unkhoz siettünk.

A fedélzeti főnök, Bill Cleveland törzsörmeister átadta nekem a rádiófejhallgatómat, amint beszálltam a helikopterbe. Feltettem a fejhallgatómat és rádióellenőrzést tartottam a pilótával és a másodpilótával, CW4 Ray Frankkel és CW3 Mike Duranttel. A chalk-om maradéka bepakolt a helikopterbe és a másik fedélzeti főnök, Tommy Field örmeister közölte a pilótával, hogy „fent” vagyunk s készen állunk az indulásra.

A szakaszom ugyanazzal a legénységgel repült a Fort Bragg-i felkészülési periódus óta. Számos alkalommal felkészültünk a hasonló bevetésekre, amik csak az utolsó pillanatban tisztázódnak. Feszülten figyeltük a rádióinkat, hogy a TF parancsnoka megadja a kódszót az indulásra.

Ahogy felemelkedtünk a földről, hallottam a rangereim izgatott ordítását a Blackhawk motorjainak zaján túl is. A felderítő repülőgép elkezdte küldeni a szituációs frissítéseket a célkörzet körüli akciókról. Épphogy csak elhagytuk a mogadishui repteret, amikor elhangzott a kódszó a támadás megindítására. Ekkor természetesen már tudtam, hogy beme gyünk.

Két perccel a kódszó elhangzása után Mike Durant kiáltott rám: „Egy perc van hátra.” A fedélzeti főnök kiáltotta tovább az üzenetet a helikopter többi része felé, és az ajtónál álló emberek elkezdtek előkészíteni a gyorskötöleket.

Láttam, hogy várakozunk a támadó erő helikoptereire, hogy tiszta legyen a körzet. Mindenhol por volt, ami rendkívüli módon megnehezített, hogy lássam a talajt. A ködön keresztül érzékeltem, hogy a támadó alegység a célkörzetben van. Láttam a kábító gránátok villa-

násait, amiket a támadó alegység dobott el, és hallottam a robbanások hangját, és hogy golyók repülnek mindenfelé.

Örökkévalóságnak tűnt, mire az MH-60 Blackhawk-unk a helyére manőverezett. A fedélzeti főnök kiáltott az ajtónál lévő embereknek, hogy engedjék le a köteleket. Az MH-60 elkezdett kiürülni, ahogy a chalk-om tagjai leereszkedtek a kötélén, egyik a másik után egy útkereszteződésbe a célterület mellett. Mielőtt levettem volna a fejhallgatóm, sok szerencsét kiáltottam a legénységnek, aztán megkezdtem az ereszkedést.

Ahogy földet értünk, azonnal elindultunk, hogy fedezéket keressünk. A körzet még mindig ködös volt a rotorszél által felvert portól, de hallottam a lövedékek zaját a fejem fölött. Eltartott pár pillanatig, mire orientálni tudtam magam. Aztán megpillantottam az előretolt figyelőm, és az első elérhető védett pozíció felé rohantam. . .

Néhány másodperccel később a por kitisztult. A rajparancsnokaim már parancsokat kiáltottak az embereiknek és pozícióba hozták őket. Minden raj (nagyjából hat ember) a kereszteződésbe futó utcákon orientálódott. Mindenki igyekezett annyi fedezéket találni, amennyit csak lehetett, de a nyitott kereszteződés nagyon keveset kínált. Ahogy rádióztam a századparancsnokomnak, láttam, ahogy a két szomszédos chalk is pozícióba helyezkedik. Minden chalk parancsnok rádión jelentette a századparancsnoknak, hogy elfoglalta a pozícióját.

Hirtelen őrjöngő hívást hallottam a Chalk 4 vezetőjétől, Matt Eversman törzsőrmestertől (SSG). Azonban Steele százados nem figyelte a rádióját. Úgy döntöttem, magam válaszolok SSG Eversman hívására. Az egyik rangere, Todd Blackburn közlegény (PFC) elvesztette az uralmát a gyorskötél felett és lezuhant körülbelül 60 láb¹⁶⁶ magasságból. Blackburn kritikus állapotban volt. Hogy tovább bonyolítsa a dolgokat, SSG Eversman jelentette, hogy erős tűz alatt állnak. Megpróbáltam lenyugtatni SSG Eversmant a rádión keresztül, és utasítottam, hogy keressen fedezéket, vigyék a sebesülteket biztonságba és folytassák az ellátását, amíg értesítem CPT Steele-t.

Eközben az én pozíciómon kisebb tömeg kezdett formálódni az emberekből. A tömeg főként férfiakból és nőkből állt, akik kíváncsiak voltak, ki landolhatott éppen a szomszédságukban. Eltávolítottuk őket az útból kézmozdulatokkal és feléjük dobott villanó gránátokkal.

¹⁶⁶ Körülbelül 18 méter.

A körzet körül a tüzelés fokozatosan erősödni kezdett. Nem sokkal azután, hogy szétszórtuk a kíváncsi nézelődőket, a reteszállásom kezdett szórványos tüzet kapni déli és nyugati irányból. A figyelmeimet a rádióról a harcra koncentráltam. Senki sem tudta meghatározni a chalk-omból, hogy merről érkezik a tűz, de láttam, hogy az AH-6 Little Bird helikopterek célpontokat támadnak déli irányban a 7.62-es géppuskáikkal.

A helyzet még feszültebbé vált, amikor egy nő kilépett az utcára a helyzetünkől délre és elkezdett felénk sétálni széttárt kezekkel. A nő mögött egy férfi volt, a kezében AK-47-essel látszólag élő pajzsként használva őt. Heard közlegény (PFC) felkiáltott: „Látom őt. Közvetlen mögötte. Egy AK-ja (AK-47) van.” PFC Heard kilőtt egy hosszú sorozatot az M60 géppuskából, elugrasztva a két szomálit az utcáról.

Néhány perccel később számos gyerek sétált ki és elkezdtek a pozícióink felé mutogatni. Nem akarván szemernyi esélyt sem adni, számos jól célzott lövést adtam le a gyerekek lába elé, [ezzel] fedezékbe zavarva őket. Lövedékek kezdtek elszívni a fejünk fölött kelet felől, és a másik M60 lövészem, Hawley specialista (SPC) az ellenséges tűz általános irányába kezdett tüzelni. Egy másik sorozat pusztán egy lányira¹⁶⁷ csapódott be SPC Hawley-től, de még mindig folytatta a tüzelést a célpontokra az utcán.

Eddigre a chalk-om minden tagja elkezdett fegyveres szomálikra tüzelni, ahogy kirohantak az utcára. A szomálik RPG-eket lőtték ki ránk és a helikoptereinkre minden irányból. A szemem sarkából észrevettem egy RPG-t cipelő nőt az utca túloldalán körülbelül 150 méterre. Felemeltem a CAR-15-ösöm és kilöttem három lövedéket. Az első lövés mögé ment, de a következő kettő eltalálta a célpontot és a nő a földre zuhant.

A célkörzeten belül a támadó alegységet lekötötte, hogy felhajtsa a szomálikat a célépületben. A földi reagálási alegység LTC McKnight [vezetése] alatt felvette a kapcsolatot SFC Watsonnal a Chalk 3 pozíciójánál és azonnal két páncélozott HMMWV-t (sic!) és egy szállító HMMWV-t küldött a Chalk 4 pozíciójához, hogy evakuálják PFC Blackburn-t. A földi reagálási erő maradéka a megállt a National Streeten, várva a támadó alegységre, hogy teljesítsék a bevetésüket.

CPT Steele figyelmeztetett minket a rádión, hogy a foglyokat felrakták és legyünk készenlétben, hogy az egyik 5 tonnás teherautó-

¹⁶⁷ Körülbelül 30 centiméter.

hoz menjünk a kivonáshoz. Az órára néztem, 1630 körül volt. 45 perce voltunk a célkörzetben. Elkezdtem a rajparancsnokaimnak mondani, hogy álljanak készen az indulásra, amikor hangos morajt hallottam a fejem fölül. [Az] Előretolt figyelő, SGT Mike Goodale ordította, „Uram, egy Blackhawkot most lőttek le.” Hirtelen rájöttem, hogy nem megyünk sehová a közeljövőben.

Ekkorra a küldetésünk rajtaütésből kimentési bevetéssé változott. 1LT Tom Ditomasso (sic!) látta, hol zuhant le a Blackhawk, így jelentette a roncs helyzetét és azonnal megkezdte chalk-ja helyszínre mozdítását. Összefoglaltam a helyzetet a rajparancsnokaimnak és pár perccel később el is indultunk a chalk-ommal az élen, a támadó erő követte és a szakaszörmesterem chalk-ja foglalta el az utóvédet. A földi reagáló erő kezdetben követett minket, de egy másik út mentén próbált eljutni a roncsához, amikor az utcák egyre szűkebbek és szűkebbek lettek.

Eközben egy másik helikoptert, amelyet Michael Durant főtörzszászlós repült (ugyanaz a helikopter, amely bevitte a chalk-omat a kereszteződésbe) a célkörzetbe irányítottak az Indiai-óceán feletti pályájáról, hogy fedezettüzet nyújtson. Mielőtt elérte volna a célját, a helikoptert eltalálták és lezuhant a célkörzettel körülbelül egy mérföldre¹⁶⁸. Nagyméretű tömeg kezdett formálódni és a második helyszín felé indulni. Mivel az erőinket az első roncsához rendelték és nem volt más elérhető erőnk, két mesterlövész, Gary Gordon főtörzsörmester és Randy Shugart törzsörmester gyorskötéllel leereszkedett és megpróbálta biztosítani a helikoptert. A két mesterlövész vitézül küzdött egészen addig, amíg ki nem fogytak a municióból. Hamarosan lerohanta és meggyilkolta őket a feldühödött szomáli csőcselék. (Mind Gary Gordont, mind Randy Shugartot posztumusz kintüntettek a Kongresszusi Becsületrenddel az akciójukért.)

Nem tehetünk meg többet száz méternél, amikor a szomáliak zaklató tüzének célpontjává váltunk. Két oszlopra váltunk az út két oldalán és egyik épülettől a másikig mozogtunk. Hirtelen hangos dörrenés rázta meg az utcát, ahonnan eljöttem. Amikor a por elült, döbbenten láttam, hogy SSG Elliot és SGT Williamson a földön gurul. SGT Williamson ordított fájdalomában egy a lábát megsebesítő srapel miatt. SSG Elliot, aki ráugrott Williamsonra, hogy megvédje, sértetlen volt. Átküldtem az utcán a szanitécemet, hogy ellássa Wil-

¹⁶⁸ Egy mérföld körülbelül 1,6 kilométer.

liamsont és két másik katonával visszakisérje a földi reagálási erőhöz, amely még mindig követett minket.

Folytattuk az előnyomulást az utcán, de ezúttal sokkal óvatosabban. Kis távolságot tettünk meg, amikor CPT Steele hívott a rádión és azt mondta nekem, hogy csak 100 méterre vagyok a roncsától és forduljak balra (északra) a következő kereszteződésben. Előnyomultunk, amíg elértük a kereszteződést. Míden irányból fegyveres szómálik tüzeltek ránk. Úgy tűnt, mintha ólomfalba rohantunk volna. A tüzelés túl intenzív volt ahhoz, hogy csupán átsétáljunk az utcán. Elkezdtünk faltól falig és alacsony mászásban mozogni, minden elérhető fedezékért.

Rövid időre megálltam egy udvaron Goodale őrmesterrel és megpróbáltam hívni 1LT Tom Ditomasso-t (sic!) a rádión, hogy elvezessen minket a helyzetéhez. Válaszolt nekem, de nem értettem őt a körülöttünk folyó tüzeléstől. Tovább indultam az utcán, s ahogy felálltam, golyózápór zúdult oda, ahol térdeltem. Az egyik lövedék eltalálta SGT Goodale-t. Kiáltozni kezdett, „Eltaláltak! Eltaláltak” [Ahogy] Lenéztem, láttam az alatta gyűlő vértócsát.

Szerencsére Goodale őrmester sebestülése nem tűnt túl súlyosnak, így azonnal megragadtam a karjai alatt és behúztam az udvarra. Szinte azonnal az egyik szanitécünk berohant és megkezdte az elsősegélynyújtást. Ellenőriztem Goodale-t és biztosra vettem, hogy rendben lesz. A szanitéc biztosított, hogy a sérülés nem súlyos, így az utca felé vettem az irányt, hogy felzárkózzak a vezető alegységemhez. Gyorsan elértem a helyzetüket és amerikai katonákat láttam egy tömbbel előrébb. Azt gondoltam, hogy a katonák feltehetőleg vagy a CSAR-ból, vagy a Chalk 2-ből valók. Újra felálltunk és átvágtunk egy kis sikátoron. Ahogy az első katona elérte a kereszteződést, golyók áradata zúdult rá kelet és nyugat felől. Szerencsére ki tudott ugrani az útból és biztonságba tudott küszni. A következő pár ember átkelt és fedező pozícióba helyezkedett, hogy a chalk maradéka is átkelhessen. Vártam az előttem lévő ember jelére, és elkezdtem átrohanni a kereszteződésen. Félúton voltam a sikátorban, amikor a golyók elkezdtek felverni a port körülöttem. A katona, aki engem fedezett, CPL James Smith kilőtt egy 40 mm-es nagy robbanóborejű lövedéket az M203-as gránátvetőből az ismeretlen támadó felé és a tüzelés egy időre megszűnt és átkelhettem a sikátoron.

Nagyjából harminc méterre voltunk LT Ditomasso (sic!) szakaszától, de még mindig nem láttam a lezuhant repülőeszközt. Tudtam,

hogy közel kell lennem a helikopterhez, így rádióztam CPT Steele-nek, és azt mondtam neki, hogy egyesültünk a roncsnál. (Valójában a helikopter a sarkon túl volt egy sikátorban¹⁶⁹, nagyjából tíz méterrel arrébb.) SSG Boorne és SSG Elliot úgy kezdte pozicionálni az embereit, hogy biztosítsák a nyugati részét a repülőeszköz körüli területnek.

Úgy tűnt, hogy a tüzelés ereje minden perccel, amit ott töltünk, növekszik. A somáliek elkezdtek sortűzben lőni az RPG-ket a helyzetünkre és lövedékek kezdtek lepattogni a falakról a fejünk felett. Az én M60 és M249 géppuskás lövészeim tüzeltek a célpontokra, ha lehetőségük volt rá, és elérték némi sikert. Abban a pillanatban, amikor az egyik somáli fegyverrel előugrott, azonnal lekaszált a lövedékek zápora. Az M203-as gránátvetőink szintén elég hatásosnak bizonyultak az épületek ablakaiból tüzelő somáliek semlegesítésében. Annak ellenére, hogy a somáliek számbeli fölényben voltak, hatékonyan állítottuk meg az SNA-lövészek egymást követő hullámain.

Fedezéket találtam az utcán néhány lépcső mögött, amik egy kis udvarra vezettek. CPL Smith egy kicsit előttem volt egy kis bódé mögött. Hirtelen lövedékek hangját hallottam, ahogy elzúgnak a fejem fölött és a falba csapódnak. Kikukucskáltam a lépcsők mögül és tüzeltem a CAR-15-ösömmel egy csoport somálira nagyjából 150 méter távolságra, akik a pozíciómra tüzeltek. Nem sikerült jó lövést leadnom a somálira abból a pozícióból, ahol tartózkodtam, így egy pár lányit előre mozogtam Smith tizedes felé, és elkezdtem neki mondani, hogy lőjön pár nagy robbanóerejű M203-as lövedéket feléjük. Hirtelen egy másik sorozat ellenséges tűz landolt körülötünk és Smith tizedes ordítani kezdett fájdalmában. Kiáltottam a mögöttem lévő katonának, hogy segítsen Smith tizedest mozgatni, aztán szükségem volt azonnal egy szanitécre.

Felhúztuk Smith tizedest a lépcsőn, amit fedezéknek használtam, és a kis udvarra vittük. Egy szanitéc érkezett szinte azonnal, és megkezdte Smith kezelését. Rádióztam CPT Steele-nek, hogy van egy újabb sebesültem, és hogy 13-ról 10 emberre csökkentünk. Elhagytam az udvart és SSG Elliothoz rohantam. Elmondtam neki, hogy Smith-t eltalálták és egy szanitéc dolgozik rajta az udvaron mögöttem. Ebben a pillanatban újabb sorozat géppuskatűz landolt pontosan

¹⁶⁹ Sikátornál jóval szélesebb utcáról volt szó, már csak azért is, mert egy Little Bird helikopter képes volt landolni benne.

közöttünk. Sosem fogom elfelejteni a beszélgetést köztem és SSG Elliot között.

SSG Elliot azt mondta, „Uram, szerintem egész jó ötlet volna, ha behúzódnánk az udvarra.”

Az egyetlen válasz amira gondolni tudtam ekkora az volt, „Valóban úgy gondolja?”

SSG Elliot azzal válaszolt, hogy megragadta a karom és mindketten bevetődünk az udvarra. A szanitéc kétségbeesetten dolgozott Smith tizedesen. Smith karjaiba két IV-t kötött be és egy másik katonára két kezét Smith jobb combjának belső felére szorítva próbálta elállítani a vérzést. Smith nem volt túl jól. A lövedék elszakította Smith combverőerét és a sebesülés túl magasan volt a lábán ahhoz, hogy érszorítót helyezünk rá. Az egyetlen mód a vérzés elállítására a közvetlen nyomás volt. Informáltam a parancsnokomat a helyzet komolyságáról és az udvar bejáratához mentem, hogy megnézzem, hogy bírják a katonáim az utca túloldalán.

Ekkorra extrém mód erős tüzet kaptunk északról és nyugatról. Tehetetlenül néztem az utca túloldaláról, ahogy még négy katonám megsebesül négy perc alatt. Őket mind biztonságba helyezték az udvaron az én helyzetem utcával átellenes oldalán. Aztán rádióztam CPT Steele-nek és informáltam, hogy van kritikusan sebesült katonám és csak három [harc]képes¹⁷⁰ ember maradt a chalk-omban, magamat is beleértve.

Aztán CPT Steele azt mondta nekem, hogy elszeparálódtunk a földi reagáló erőtől és képtelenek a pozícióink elérésére. Hogy a helyzetet tovább rontsa, a földi reagáló erő szintén erős tűz alatt van és elszakad [az ellenségtől], hogy a sebesültjeiket és foglyaikat visszavigyék a reptérre. Lenéztem az órámra, 1730 óra volt. Két órája voltunk bevetésen és gyorsan sötétedett.

Ahogy a chalk-om és az [támadó] erők követtek, hogy biztosítsuk a roncs nyugati részét, Chalk 2 és a CSAR csoport kétségbeesetten próbálta az MH-60 pilótáit kihúzni. A helikopter sárkányszerkezete összeomlott a pilóták körül, beszorítva a testüket. A pilóták valószínűleg életüket veszítették az ütközéskor. A legénység maradéka túlélte a becsapódást, és támogatta az erőfeszítéseket a pilóták holttestének visszaszerzésére. Hogy megvédjék magukat a lövedékektől és

¹⁷⁰ Itt feltehetőleg Perino hadnagy arra céloz, hogy ennyien maradtak, akik képesek egyedül mozogni és harcolni.

az RPG-lövedékek srapneleitől, amelyek keresztülrepültek a sikátoron. SGT John Belman mások segítségével felszedte a kevlár fedőlemezeket a helikopter padlójáról, és pajzsként használta. Sok erőfeszítés árán Donovan Briley főtörzsszázlós holttestét kiszabadították. A másik pilóta, Clifton Wolcott főtörzsszázlós továbbra is a repülőeszközben maradt és nem tudták kihúzni a roncsból.

A rangerek folytatták a próbálkozást, hogy kihúzzák Clifton Wolcott holttestét. Chalk 2 és a CSAR csoport veszteségeket szenvedett ennek során, így 1LT Ditomasso (sic!) úgy döntött, hogy ami az alegységéből és a CSAR csoportból maradt, egy épületbe viszi, ami szomszédos volt azzal az udvarral, ahol én tartózkodtam.¹⁷¹ 1LT Ditomasso (sic!) jelentette a pozícióját CPT Steele-nek rádión és megkezdte az őrszolgálatok állítását a pozíciója körül és a sebesültek ellátását, ahogy a sötétség úrrá lett Mogadishun.

Eközben az én pozíciómban Smith tizedes állapotja semmivel sem lett jobb. Riasztó gyorsasággal veszített vért. Kritikusan kevés IV-nk maradt és rádöbentem, hogy Smith tizedes meg fog halni, ha nem evakuáljuk azonnal. Három különböző alkalommal kérvényeztem MEDEVAC-ot, de minden alkalommal elutasítottak. Az elutasítás oka az volt, hogy az ellenséges tűz a célpont körzetében túl erős és három helikoptert már lelőttek vagy olyan súlyosan eltaláltak, hogy javításra szorul. Az volt minden, amit tehattünk, hogy biztosítottuk a pozícióinkat és vártuk a felmentő erő megérkezésére. Egy Blackhawk újra feltöltött minket munícióval és IV-kkel 1900 órakor, biztosítva a harcképességünket az éjszakára. Ahogy a pozícióm felett lebegett, láttam, ahogy a szomáli fegyveresek lövedékei eltalálják a helikoptert. Csak arra tudtam ekkor gondolni, hogy a helikopter pontosan a fejemre fog zuhanni.

Minden próbálkozás ellenére, hogy életben tartsuk a katonámat, Smith tizedes 2027 órakor elhunyt. Szerencsére minden más veszteségem stabil volt a szanitéceknek és a harci életmentő katonák¹⁷²

¹⁷¹ Di Tomasso és Perino nem tudták, hogy szomszédos épületekben tartózkodnak. Ha tudtak volna róla, akkor feltehetőleg megpróbálták volna irányított robbantással – ahogy az Di Tomassónál olvasható – „egybenyitni” a két területet és egyesíteni megfoglyatkozott erőiket.

¹⁷² A harci életmentő katonák (angolul: combat lifesavers) olyan katonák, akik kiképzést kaptak a sebesültek alapszintű, azonnali ellátására, amíg a szanitécek, PJ-k vagy más, képzett egészségügyi személyzet megérkezik.

munkájának köszönhetően. Értesítettem róla CPT Steele-t, hogy Smith tizedes meghalt és a többi sebesültem stabil.

Ekkorra minden erőnk biztosítva volt négy különböző helyen a roncs közelében. Mi biztosítottuk, hogy minden sikátort, ami a helyzetünkhöz vezetett, fedezett valaki, és meglehetősen magabiztos voltam a tekintetben, hogy ki tudunk tartani, amíg valamilyen felmentő erő megérkezik, hogy felvegyen minket és segítsen kihúzni Wolcott zászlós holttestét.

A biztonságunkat erősítve AH-6 Little Birdök folyamatosan köröztek a fejünk felett, 2.75 hüvelykes rakétákkal és 7.62-es géppuskákkal tüzelve a körülöttünk lévő ellenséges pozíciókra. A Little Birdök a pozícióinktól 25 méterre lévő célpontokra tüzeltek. Különböző okok miatt a tüzelés olyan közel volt, hogy az elhasznált 7.62-es töltényhüvelyek lepattogtak a kevlár sisakomról és a felrobbanó rakéták lökéshulláma a falnak lökött. Véleményem szerint az AH-6 Little Birdöknek köszönhetjük, hogy nem rohantak le minket.

A szomálik felbátorodtak, amikor a Little Birdöknek távozni kellett, hogy újrafegyverezzék és újratöltsék őket. De lekaszáltuk őket, abban a percben, ahogy előjöttek a pozíciójuktól. A szomálikat nem képezték ki arra, hogy éjjel harcoljanak, és számos alkalommal nyíltan sétáltak a helyzetünk felé. Időről időre lekaszálták őket a lövedékek zápora.

Eközben a repülőtéren a TF Ranger parancsnoka rádöbrent, hogy a felmentő erőnek szüksége lesz páncélos támogatásra, hogy áttörjön az útzárakon a pozíciónk körül. A felmentő erő tartalmazta a földi reagálási erő maradékát, a gyorsreagálású erőt (QRF) a 10. hegyi hadosztályból (2-14 gyalogezred), két század maláj páncélozott csapatszállító járművet (APC) és pakisztáni tankokat. A küldetése ennek az ad hoc harci köteléknek az volt, hogy visszahozza a mi erőnket és visszahozzon bárkit, akit a második helikopterroncsnál talál. A földi reagálási erő és a QRF 2130 órakor elhagyta a repteret és csatlakozott a malájokhoz és a pakisztániakhoz az Új Kikötőben 2200 órakor. Elvégezték a végső koordinációt és az egész felmentő erő 2323 órakor elindult.

Eközben a roncsnál megkönnyebbülten hallottam, hogy a felmentő erő úton van. Elterjedt a hír, hogy a segítség úton van. Erős harc zaját hallottam a távolból. Több óra eltelt, és a nagy volumenű tüzelés – úgy tűnt –, hogy egyre közelebb és közelebb kerül a pozícióinkhoz. Láttam a nyomjelző tüzet, ahogy a tőlünk délre lévő épület-

ről lepattan és hallottam a hangos dörrenő hangját a tankok fő löve-
gének.

0155 órakor a felmentő erő egyesült velünk CPT Steele pozíció-
ján. Maláj APC-k megálltak a pozíciónknál és a QRF katonái bizto-
sították a körzetet. SSG Elliot és én segítettünk a sebesültjeinket az
APC-kbe rakni. Aztán én és a két megmaradt emberem a chalk-
omból elindultunk, hogy egyesüljünk a Chalk 3-mal és a szakaszom
maradékával. Amikor elértem SFC Watson-t, sokkolt, mikor meg-
tudtam, hogy csak tizenheten maradtak a huszonhat rangeremből.¹⁷³
Nyolc rangerem megölték vagy megsebesítették.

Ami a szakaszomból maradt, egy épületben ült, amíg a felmentő
erő biztosította a körzetet és megpróbálta kihúzni Clifton Wolcott
testét a helikopterből. Eltartott egy kis időbe, de 0530-kor a testet
kiszabadították a roncsból.

Tíz perccel később az erőink gyalog megkezdték a visszavonu-
lást. AH-1 Cobrák és a mi AH-6 Little Birdjeink kezdték lőni a
velünk párhuzamos utcákat. Az egész erő épülettől épületig mozgott
az ajtókat és az APC-ket használva fedezékül. Minden alkalommal,
amikor egy ranger elért egy sikátort, végig lőtt rajta, amíg egy másik
ranger megkerülte őt.

Folytattuk az utunkat az utcákon körülbelül egy fél mérföldön¹⁷⁴
át, amíg elértünk egy pakisztáni tankok által elzárt útszakaszhoz.
Ránk várt körülbelül öt HMMWV és három APC. Bepakoltunk
[magunkat] ezekbe a járművekbe, amilyen jól csak tudtunk és elin-
dultunk a körülbelül öt mérföldre¹⁷⁵ lévő nagy labdarúgó stadionba,
amit nagy segélyállomássá változtattak. A tizenöt órás megpróbálta-
tásunk véget ért.

¹⁷³ Itt Perino a harcképes rangerek számára és nem az életben maradtakéra utal.

¹⁷⁴ Körülbelül 800 méter.

¹⁷⁵ Körülbelül 8 kilométer.

ELEMZÉS

A bevetést követő hetekben és hónapokban volt időm, hogy gondolkodjak az október 3–4-én vívott csatán és az ahhoz vezető eseményeken. A terv, hogy begyakoroljunk egy általános sablonon alapuló tervet, lehetővé tette számunkra a gyors tervezést és végrehajtást. A nehéz kezdés ellenére, amit a szakaszom a felkészülési szakaszban átélt, úgy éreztem, a katonáim képesek gyorsan alkalmazkodni. A rangerek képesek voltak megérteni a művelet képlékeny természetét és gyorsan válaszolni a változó helyzetekre.

Ezen a ponton rá kell mutatnom, hogy a csatát egyéni szinten vívták. A harcot a városi környezetben (MOUT) nehéz irányítani és ellenőrizni, és nagyon decentralizált. A kiképzés elsősorban a konfliktusra és az egyéni katonai napi tevékenységre koncentrált. Úgy érzem, a tiszthelyetteseim közvetlenül voltak felelősek a körzetben elért sikereinkért.

A műveletek nem voltak problémamentesek. Ahogy minden bevetésünk bizonyította, a hírszerzésünk nem volt tökéletes. Például tényleg nem is gondoltam, hogy az SNA-nak ennyi RPG áll rendelkezésére.

Az október 3–4-i csata taktikai siker volt. TF Ranger elfogta pontosan azt, akit el akartunk fogni a célkörzetben és átadtuk az Egyesült Nemzeteknek. A bevetés rajtaütésből mentőakcióvá változott azután, hogy az első helikoptert lelőtték. A Ranger Harci Kötelék tagjai kitartóan küzdöttek tizenöt órán át, mivel elutasították, hogy megengedjék, egy amerikai az ellenség kezére kerüljön. A Ranger Harci Kötelék embereinek bátor akciója lehetővé tette, hogy végrehajtsák a küldetésüket, és megelőzzék a mészárlást a „fekete tengeri csata” során.